

VENT SERÉ

AMIN MAALOUF
Isidor Cònsul

Autor libanès d'escriptura francesa, Amin Maalouf se'ns presenta com un dels escriptors més singulars de la literatura contemporània. D'entrada, potser es podria encasellar amb l'estirp de narradors arribats d'una geografia colonial (com Tahar ben Jelloum o Salman Rushdie) que esdevenen valors de referència, en anglès o en francès, per la conjugació del propi talent d'escriptors, la singularitat d'una mirada nova sobre el món occidental i la frescor de drings diferents en la llengua d'adopció literària. En el cas de Maalouf, però, cal afegir l'ascendència familiar cristiana i que hagi dedicat una part substantiva de la seva obra a capgirar tòpics de la història occidental. Penso en dos dels seus dos títols més coneguts, *Lleó l'Africà* i *Les croades vistes pels àrabs*. El primer és el resultat feliç d'una cruïlla de gèneres: una novel·la històrica a l'estil de les de Marguerite Yourcenar, amb qui se l'emparenta sovint, que també funciona com a relat de viatges i aventures. Els viatges de Hassan al-Wazzan, nom autèntic del protagonista, amb un itinerari insòlit per l'Europa, el Magrib i el pròxim Orient de finals del segle XV i començaments del XVI. L'heroi, que no es diu Lleó ni és africà, actua com un camaleó que s'adapta i es fusiona amb l'entorn, i canvia de nom, de dona i d'hàbits amb la mateixa facilitat que ho fa de ciutat d'ençà que fou expulsat de la seva, Granada, on nasqué el 5 de desembre de 1488. La ciutat era, llavors, assetjada pels Reis Catòlics, per bé que, intramurs, la vida hi era tolerant i hi convivien sense neguits els àrabs, els jueus i els cristians.

La lluita contra el tòpic presideix també a l'assaig històric *Les creuades vistes pels àrabs*, on Maalouf es remunta al temps de l'Islam clàssic per oferir la cara amagada de la lluna i una visió nova dels fets des de l'altre costat de la història oficial. El lector pot mirar-la amb ulleres noves i en capeix una imatge diferent de la tramesa per la historiografia occidental. I sense moure'ns de l'assaig, un dels seus llibres més celebrats és *Identitats que maten*, el seu llibre més actual, un exercici de sentit comú i de lucidesa entorn de la noció i les passions que desperta el concepte d'identitat.

Aquests dies s'ha acabat el cicle sobre Amin Maalouf i la seva obra organitzat pel Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya. Entre el 4 d'abril i el 4 de juny les diverses sessions han estat, sobretot, lliçons de literatura de la tolerància.

Isidor Cònsul